

Iedereen heeft belang bij het respecteren van beroepsgeheim

De inbeslagname van de dossiers van de commissie-Adriaenssens heeft beroering gewekt bij vele hulpverleners die dagelijks te maken hebben met situaties die kunnen leiden tot een gerechtelijke interventie. Het statuut van de commissie die binnen de Kerk de dossiers van seksueel misbruik behandelt is verschillend van dat van de vele hulporganisaties die actief zijn in het welzijnswerk en de jeugdzorg. Toch vrezen de hulpverleners dat de inval van het gerecht bij de commissie ook kan leiden tot een verlies van vertrouwen van de burger in de hulpverlening.

Vertrouwenscentra Kindermishandeling, jeugdzorgvoorzieningen en Centra Algemeen Welzijnswerk werken vanuit een noodzakelijke vertrouwensrelatie, die slachtoffers én plegers in staat stelt om zich vrij te uiten. Om vanuit de hulpverlening te kunnen ingaan op seksueel misbruik, intrafamiliaal geweld en andere delicate problemen, moet gewaarborgd zijn dat mensen vrijuit kunnen spreken en woorden kunnen geven aan wat hun overkomen is of aan hun eigen daden. Dat kan enkel als men niet bang moet zijn voor juridische gevolgen zonder hun instemming. Door mensen de kans te geven om zich vrij uit te spreken, kan de hulpverlener actief aan de slag met slachtoffer en/of pleger. Mensen moeten in alle discretie hun verhaal kunnen vertellen aan hulpverleners die zich kunnen en moeten beroepen op het beroepsgeheim.

Dit is niet alleen van belang voor de betrokkenen zelf, ook de samenleving heeft er alle belang bij. Want als mensen geen vertrouwen meer hebben in de hulpverlening, omdat het gerecht er elk ogenblik kan binnenvallen, rest hen niets anders dan met hun vragen en problemen te blijven zitten. Het betekent ook dat de maatschappij dan geen gepast antwoord kan bieden.

Het pleidooi van hulpverleners om respectvol om te gaan met de opgebouwde vertrouwensrelatie betekent niet dat we straffeloosheid willen bewerkstelligen. Justitie en hulpverlening hebben net op dit punt een gemeenschappelijk belang. Beiden willen immers voorkomen dat onder meer seksueel misbruik blijft verder duren. Uiteraard moet justitie haar rol spelen in het onderzoeken van klachten van slachtoffers. Maar door ook hulpverleningsdossiers in beslag te nemen, die in het kader van een vertrouwensrelatie zijn opgebouwd, riskeert men dat mensen alle vertrouwen in de hulpverlening verliezen, niet meer “op verhaal” willen komen en zelfs niet meer overwegen om een gerechtelijke procedure uit te lokken.

Een eenzijdig optreden van justitie in hulpverleningsdossiers kan misschien een actueel geval deblokkeren, maar riskeert tegelijk de mogelijkheden van gepaste hulpverlening aan heel wat daders en slachtoffers in de toekomst te hypothekeren. Want wie wil zijn mond nog opendoen tegenover een hulpverlener, zonder de

garantie dat het vertrouwen niet beschaamd zal worden? Maar ook justitie en de ganse samenleving hebben er geen belang bij dat slachtoffers en plegers hardnekkig blijven zwijgen. Juist dankzij het beroepsgeheim van hulpverleners kunnen op die manier heel wat drama's voorkomen worden. Ook minister van Justitie De Clercq beaamde dat dit beroepsgeheim niet zomaar mag geschonden worden door gerechtelijke instanties.

Er is al een hele weg afgelegd om de relaties tussen hulpverlening en justitie te verduidelijken en te verbeteren. Om het hoofd te bieden aan dergelijke maatschappelijke problemen hebben beide elkaar nodig. Er is veel overleg en samenwerking, vaak ook vertaald in wettelijk vastgelegde kaders. De recente gebeurtenissen tonen echter aan dat de afspraken tussen welzijn en justitie nog niet op alle punten sluitend zijn. Zonder te willen raken aan de bevoegdheden van de rechterlijke macht, blijkt hieruit dat verdere dialoog noodzakelijk is, in het belang van de slachtoffers, de plegers maar ook van de ganse samenleving.

Ludo Serrien & Kris Stas, Steunpunt Algemeen Welzijnswerk

Anita Cautaers, CAW Federatie

Paul Vandenbossche, namens de Vlaamse Vertrouwenscentra Kindermishandeling

Jan Bosmans, Vlaams Welzijnsverbond

Wim Van Esch, Pluralistisch Platform Jeugdzorg

Min Berghmans, Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg

Bruno Vanopbbergen, Vlaams Kinderrechtencommissaris

